

STILBLADE FOR BEVARINGSVÆRDIGE BYGNINGER - UNDER REVIDERING

Bebyggelser udpeget som bevaringsværdige i kommuneplanen og bygninger med SAVE-værdier på 1-4 vil i Københavns Kommune blive behandlet som bevaringsværdige.

Du kan læse mere om fredede og bevaringsværdige bygninger på Kulturstyrelsens hjemmeside: www.kulturarv.dk/fbb

80% BYGNINGER FRA FØR 1940

Cirka 80 procent af alle etageboliger i København er bygget før 1940, og cirka halvdelen af alle bygninger er mere end 100 år gamle. Mange af os bor derfor i bygninger, der er bygget i en helt anden tid med helt andre værdier.

Ved at forholde sig bevidst til de eksisterende bygningers kvaliteter kan man forny og udvikle byen på en måde der skaber værdi og mere mangfoldighed.

BEVARINGSVÆRDIGE BYGNINGER OG BEBYGGELSER

En stor del af de ældre bygninger i København er udpeget som bevaringsværdige med SAVE værdier mellem 1 og 4, ligesom en del samlede bebyggelser er udpeget som bevaringsværdige.

Ved bevaringsværdige bygninger og bebyggelser vil der i byggesagsbehandlingen blive taget særlige hensyn til udformning og placering, med henblik på at opnå en god helhedsvirkning og tilpasning til byens egenart.

På bygninger med de højeste SAVE-værdier 1 og 2 anbefales det ikke at etablere altaner på gadefacaden.

Gammel Mønt / Christian IX's gade

STILARTER

Oversigten over stilarter kan bruges som en **guide til at identificere væsentlige bygningstræk** der er relevante at forholde sig til ved etablering af altaner.

De ældste etageboliger i København er over 400 år gamle. Eftersom byggeteknik og oplevelsen af hvad der er smukt udvikler sig konstant, er der i dag store forskelle på bygninger i byen. Udviklingen har nogen gange været gradvis og flydende, andre gange har nye trends skabt klare skift mellem forskellige måder at bygge huse på.

Mange bygninger har træk fra flere stilarter og det er ikke nødvendigt at kende en bygnings eksakte stilart. Når man etablerer altaner er det hensigtsmæssigt, at forholde sig til om facaden er symmetrisk opbygget med kraftige fremspring eller om den er muret eller pudset. Dvs. det kan være godt at kende og forholde sig til de væsentlige bygningstræk.

Følgende oversigt over stilarter for etageboliger **mellem 1840 og 1940** giver et overblik over udviklingen i bygninger henover de 100 år, hvor størstedelen af Københavns bygninger er bygget.

Under 5% af etageboligerne i København er bygget før 1840, heraf er ca. 2/3 fredet. Etablering af altaner på bygninger fra før 1840 vil være en udfordring og vil altid kræve en grundig foranalyse.

Hvis du vil vide mere om de forskellige stilarter og historien bag dem, kan du hente den gratis publikation: 'Kend dit etagehus', udgivet af Dansk Bygningsarv, på adressen: www.bygningsarv.dk/projekter/kend-dit-etagehus

Overgaden Oven Vandet

SENKLASSICISME

1840 - 1860

Kendetegnet for senklassicismen er de rene former, der skaber en harmonisk helhed. Døre og vinduer er proportioneret efter de klassiske regler. Facaden er pudset og fremstår med svage reliefvirkninger.

Karakteristiske bygningstræk:

Ensartet taktfast facade / Pudset facade

Sankt Pauls Gade

PALÆSTIL

1890 - 1920

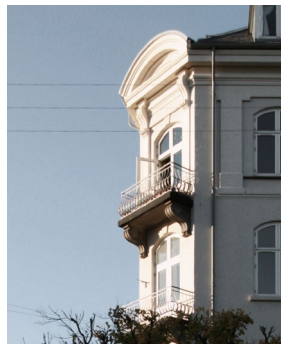
Palæstilens symmetrisk opbyggede facader bruger stemningsskabende facadedekorationer fra flere andre stilarter.

Karakteristiske bygningstræk:

Lodrette træk og symmetri / Pudset facade / Dekorationer / Rundbuer

Holmbladsgade

Stockholmsgade

Ny Carlsberg Vej

HISTORICISME

1860 - 1920

Historicistiske bygninger har typisk en markant sokkel og symmetrisk placerede vinduer. Farverne er kontrastfyldte og de symmetriske facader har ofte stemningsfulde dekorationer med reliefvirkninger.

Karakteristiske bygningstræk:

Lodrette træk og symmetri / Dekorationer / Markant stueetage / Rundbuer / Københavner tag

Skydebanegade

Nørre Farimagsgade

Westend

HÅNDVÆRKER HISTORICISME

1860 - 1890

En mere spartansk variant af historicismen. Reguler taktfaste vinduesopdeling og en markant tung sokkel. Vinduer og døre er ofte indrammet og står i kontrast til facademuren.

Karakteristiske bygningstræk:

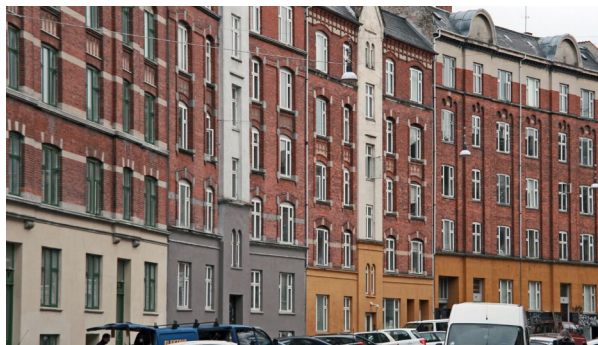
Markant stueetage / Ensartet taktfast facade / København tag / Vandrette bånd / Dekorationer

Prins Jørgens Gade

Haderslevgade

Thorsgade

RUNDBUESTIL

1860 - 1880

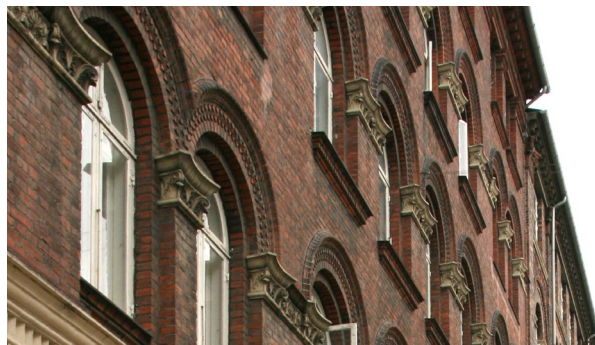
En særlig variant af historicismen kendetegnet ved brugen af elegante cirkulære murstik over vinduer og døre.

Karakteristiske bygningstræk:

Rundbuer / Muret facade / Markant stueetage

Holbergsgade

Holbergsgade

JUGENDSTIL

1895 - 1910

Formsproget i jugendstil er inspireret af naturens organiske former. Bygningsdele som vinduer, tag, karnapper og tårne fremstår som kunsthåndværksbygningsdetaljer.

Karakteristiske bygningstræk:

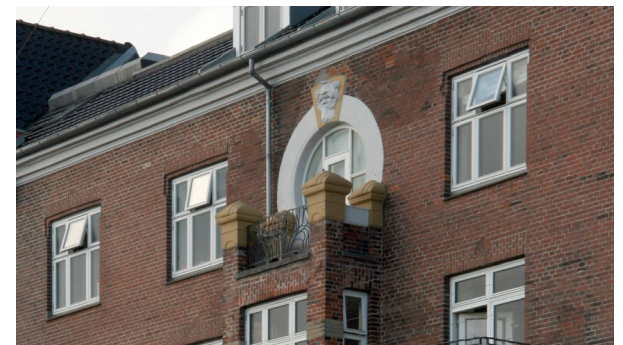
Dekorationer / Muret facade / Markant stueetage / Organisk formsprog

Ingerslevsgade

Holmbladsgade

Ingerslevsgade

TIDLIG NATIONALROMANTIK

1890 - 1910

Bygningerne er sammensatte med forskellige stemningsskabende elementer som tårne, tagkviste og tagudhæng, felter med mønstermurværk, kampestenssokler og varierede vinduesformater. Bygningerne er individualistiske med mange unikke detaljer.

Karakteristiske bygningstræk:

Organisk formsprog / Dekorationer / Karnapper / Mansardtag

Classensgade

Aboulevard

Stavangergade

SEN NATIONALROMANTIK

1910 - 1920

Den sene nationalromantik er karakteriseret ved dens rustikke homogene facader af teglsten i varme farver og karnapper i bløde former.

Karakteristiske bygningstræk:

Muret facade / Organisk formsprog / Karnapper / Mansardtag

Njalsgade

Amager Fælledvej

Amager Fælledvej

NYKLASSICISME

1915 - 1940

Bygninger i nyklassicistisk stil er udformet enkelt og har en stramt geometri, der skaber en helhed af harmoni og orden. Især de lange ubrudte facader og saddeltag kendetegner denne stilart.

Karakteristiske bygningstræk:

Ensartet taktfast facade / Saddeltag / Muret facade / Pudset facade

Skotterupgade

Sjællandsgade

INTERNATIONAL FUNKIS

1930 - 1940

Vandrette vinduesbånd, flade tage, tagterrasser, udkragede altaner, store glaspartier og især hjørnevinduer er karakteristiske for international funkis. Formsproget er enkelt, geometrisk og kubisk. Den første stilart, hvor altaner til hver bolig er en integreret del af udtrykket.

Karakteristiske bygningstræk:

Altaner på funkisbygninger

Overgaden Oven Vandet

NATIONAL FUNKIS

1930 - 1940

En variant af den internationale funkis, kendetegnet ved at have murede facader i stedet for pudsede.

Karakteristiske bygningstræk:

Altaner på funkisbygninger

Sankt Kjelds Plads

Overgaden Oven Vandet

Fridtjof Nansens Plads

BYGNINGSTRÆK

På tværs af de mange forskellige stilarter er der en række bygningstræk, der går igen.

For eksempel har vi i Danmark en forkærlighed for tegl, der gør, at murede facader er et bygningstræk, der går igen i mange stilarter i forskellige variationer.

Andre bygningstræk kan være facader med en stor grad af symmetri eller facader med karnapper.

Man kan opnå en god helhedsvirkning med altaner på mange forskellige måder, i det følgende er en række bygningstræk illustreret med forskellige eksempler, der kan bruges som inspiration.

Ovengadet Oven Vandet

Ravnsborg Tværgade. Sorte altaner der matcher farven på vinduer og gesimsbånd. De spinkle værn lader facadens farve og stoflighed skinne igennem.

Mikkel Vibes Gade. Hvide altaner med enkel raffineret konstruktion der beriger facaden og matcher vinduer.

PUDSET FACADE

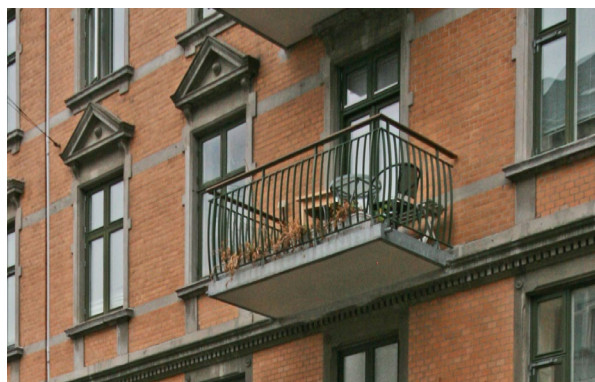
Det er vigtigt, at altaner på pudsede facader har en farve der harmonerer med facadens farver.

Gilbjerggade. Enkle lyse altaner der passer til facadens lyse nuancer og stoflighed. De spinkle værn og den enkle altanbund får altanerne til at virke svævende og lette.

Busstrupgade. Den enkle tynde altan bund matcher facadens detaljegrad og stoflighed.

Godsbanegade. Altanens matte grå bund matcher bygningens grå dekoration. De spinkle værn harmonerer med de grønne vinduer i farven og facaden i udformningen.

Sankt Thomas Allé. Den robuste bund har en detaljering og stoflighed der passer til den murede facade.

Carl Bernhardsvej. Den mørke altan matcher facaden med sin detaljering.

MURET FACADE

Det er vigtigt, at altaner på murede facader har en stoflighed og farve, der harmonerer med facaden og som udgangspunkt ikke tilfører væsentligt anderledes farver eller stofligheder.

Amager Boulevard. De teglfarvede støbte bunde har en detaljering og stoflighed der harmonerer med facaden.

DEKORATIONER

På facader med dekorative elementer er det væsentligt, at altanens udformning og materialer tilpasses så, der opnås en god helhedsvirkning.

Hvis det er nødvendigt at fjerne hele eller dele af dekorationer er det vigtigt at resultatet fremstår helstøbt.

Dybbølsgade. Dekorationen er blevet delvist fjernet med god virkning sammen med den moderne altan.

Sankt Hans Gade. Bundens matte farve og skyggekant matcher gesimsbåndet.

Valdemarsgade. Den smukke stoflighed og detaljering i betonbunden skaber sammen med de elegante spinkle værn og den let rundede front en god helhed sammen med de eksisterende dekorationer på facaden.

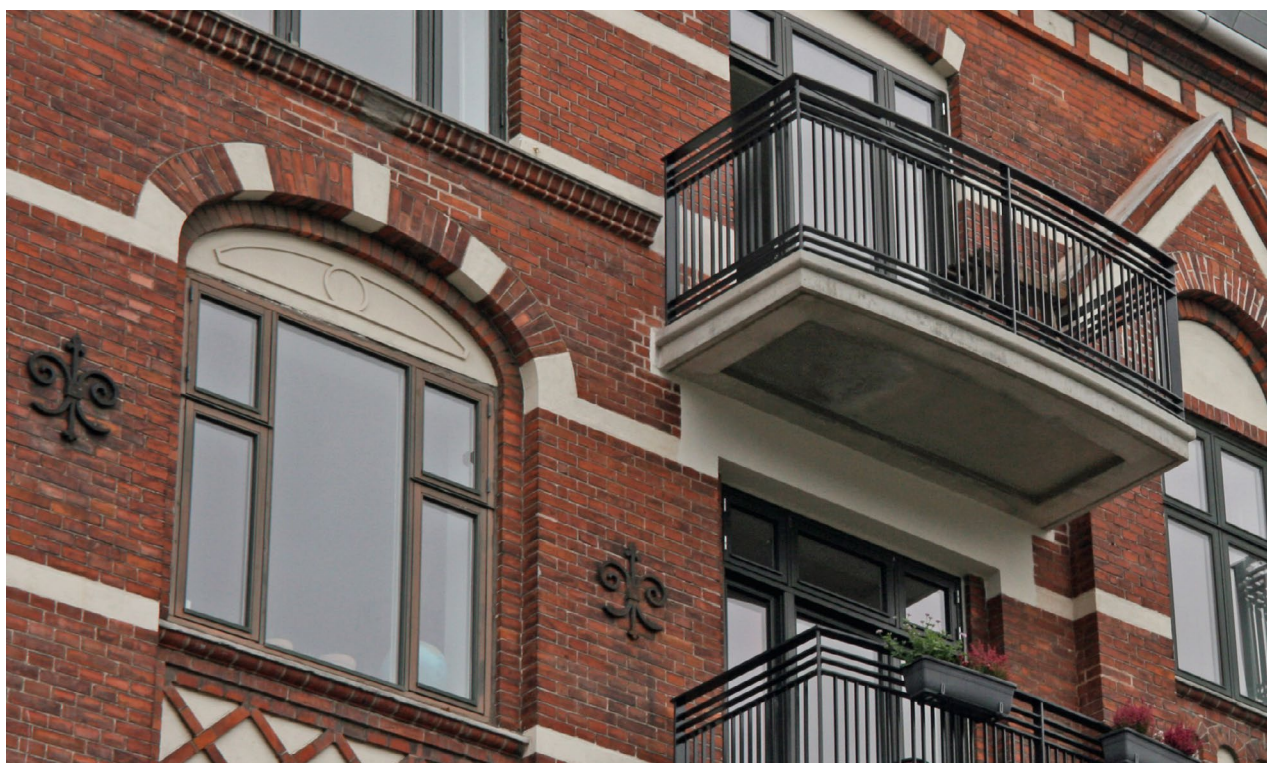
Istedgade. Altanerne fjerner dekorationen mellem søjlerne, men respekterer de lodrette søjler. Sammen med den enkle hvide bund og de fint tilpassede spinkle værn skabes en god helhedsvirkning.

RUNDBUER

Altaner placeret over rundbuer må enten holde en vis respektafstand til buen eller fjerne den i sin helhed. Det kan være en udfordring at opnå en god helhedsvirkning med altaner over rundbuer.

Holbergsgade. Detaljerig muret facade med rundbuer

Sankelmarksgade. Buen over vinduet er fjernet men der er skabt en god helhedsvirkning ved at lade det lyse dekorative bånd skabe en naturlig overgang. Betonbundens stoflighed og fine detaljering harmonerer med facaden.

Istedgade. Kombinationen af de meget markante rundbuer og gesimsen over dem gør det udfordrende at opnå en god helhedsvirkning med altaner på 4. sal.

Aboulevard. De originale altaners tyngde, stoflighed og form skaber en helhed sammen med facadens former.

Christian IX's Gade. Den lette og smukt detaljerede altan følger og understreger facadens buede form.

ORGANISK FORMSPROG

Facader med bløde former og et organisk formsprog stiller større krav til udformningen af altaner. Tilgængæld er der mange eksempler på oprindelige altaner, der kan bruges som inspiration.

Westend. Den meget lange altan følger facaden og skaber en god overgang til basen af facaden.

KARNAPPER

For at opnå en god helhedsvirkning må altaner tilpasse sig til dybden på eksisterende karnapper og holde en vis afstand til siden af karnappen, hvis de ikke bygges sammen.

Amager Fælledvej. Altanerne respekterer karnappernes dybde ved at være delvist indeliggende.

Amager Fælledvej. Originale altaner bygget sammen med karnap.

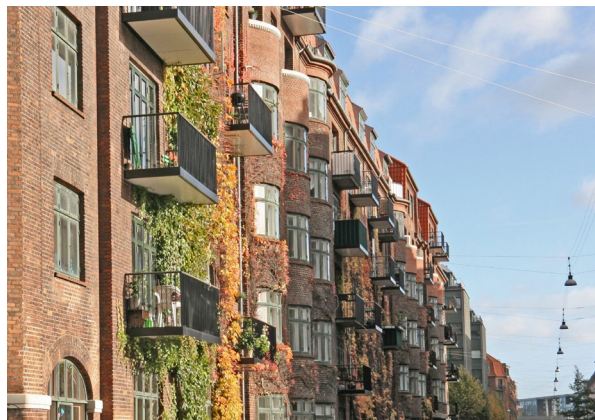
Sankt Hans Gade. Nye altaner fint tilpasset til karnappernes størrelse.

Bevtøftegade. Altanen er tilpasset til dybden af karnappen og holder en respektafstand til karnappen, der svarer til dybden. Bunden har en detaljering og stoflighed, der harmonerer med karnappen.

Ravnsborggade. De to rækker af altaner skaber en god symmetrisk helhed sammen med facaden.

Bergthoragade

LODRETTE TRÆK OG SYMMETRI

Altaner på facader med markante lodrette udsmykninger og fremspring må respektere og forholde sig til facadens opdeling. På facader med mange detaljer og en klar symmetri kan det være nødvendigt at placere altanerne symmetrisk for at opnå en god helhedsvirkning.

Ved Kløvermarken. Husets symmetri respekteres og understreges af de to rækker altaner, der tilpasser sig facadespringene i dybden.

Istedgade. De symmetrisk placerede altaner skaber en god helhedsvirkning på den rigt dekorerede symmetriske facade.

Gilbjerggade. Altanbunden matcher gesimsen i tykkelse og farve.

Sankt Hans Gade. Altanbundens detaljering og farve matcher gesimsen.

MARKANT STUEETAGE

Når altaner placeres på kanten af en markant stueetage er det vigtigt at tilpasse farver, materialer og størrelse til sokkel og gesimsbånd.

Sankt Hans Gade. Gesimsen er blevet brudt og de nye altaner har skåret sig ned i basen, men de tilpassede altanbunde og de enkle, spinkle værn gør, at der skabes en god helhedsvirkning.

Kastelvej. Oprindelige altaner i forskellige udformninger, der forholder sig til deres placering på facaden.

VANDRETTE BÅND

Når en altan bryder vandrette bånd og gesimser stiller det større krav til altanens udformning.

Visse meget markante gesimser vil være svære at gennembryde med en god helhedsvirkning.

Kongshøjgade. Altanen bryder gesimsen men altanbundens materiale og udformning er tilpasset.

Øster Farimagsgade

Skydebanegade. Den meget markante gesims vil være svær at gennembryde med en god helhedsvirkning.

Holmbladsgade

ENSARTET TAKTFAST FACADE

På facader, hvor der ikke skal tages hensyn til markante udsmykninger eller fremspring, er der større frihed til at placere altaner efter forskellige principper.

Når altanerne er placeret efter det samme princip på hele bygningen, kan der opnås en god helhedsvirkning selvom der er huller i mønstret.

Humlebækgade. Altanerne er sat op efter et fast system der kan aflæses selvom alle ikke har fået altan.

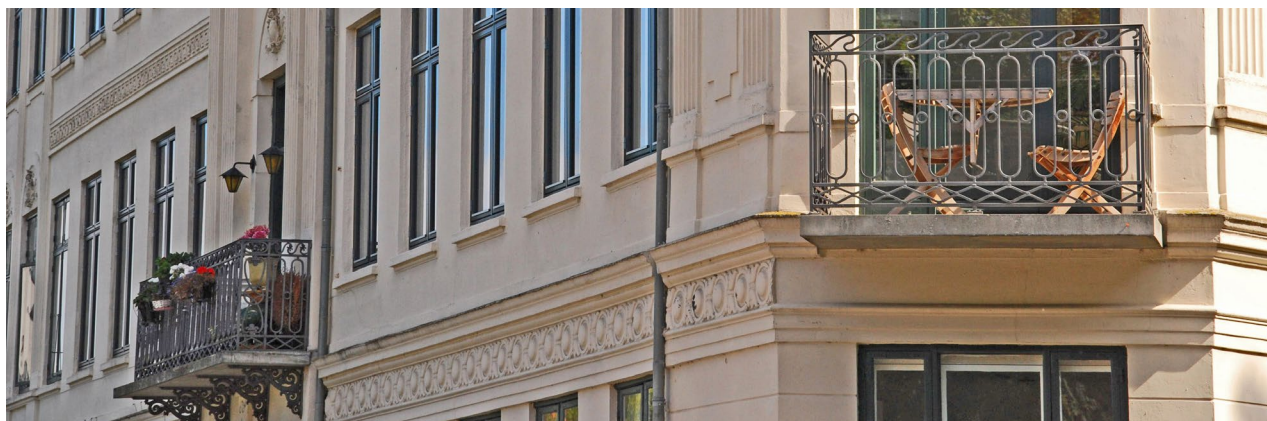
Faksegade. De to rækker af altaner passer ind i facaden uden at dominere den.

Overgaden Oven Vandet. Den forskudte placering af altanerne skaber en variation der harmoniserer med den enkle facade.

Ejderstedgade. Altaner der er frit placeret indenfor et fast mønster. Den enkle udformning og den nogenlunde jævne fordeling gør, at facaden opleves varieret.

Langebrogade. Ny altan på hjørnet udformet med udgangspunkt i den oprindelige.

ORIGINALE ALTANER

For at opnå en god helhedsvirkning på facader med oprindelige altaner må nye altaner forholde sig til de oprindelige, uden at de behøver at være en eksakt kopi.

Sommerstedgade. Restaureret oprindelig altan.

Amager Fælledvej. Forskellige altaner på den samme bygning.

ALTANER PÅ FUNKISBYGNINGER

Eftersom de fleste funkis bygninger er opført med oprindelige altaner, er det oplagt at tage udgangspunkt i de eksisterende eksempler, når der etableres nye altaner på en funkis bygning.

Ofte fungerer altanerne som den eneste 'udsmykning' på facaderne.

Aksel Møllers Have. Altaner med bløde former hæfter sig på de firkantede karnapper og stikker lidt frem.

Sankt Kjeldes Plads. Oprindelige murede altaner der følger vinduesbåndene som et centralt motiv på facaden.

Overgaden Oven Vandet. Mødet mellem værn og vindue er elegant løst.

Torvegade. Smukt restaureret oprindelig altan, der harmonerer med vinduet.

GAVLE

På gavle kan altaner placeres og udformes med større frihed.

En friere placering kan skabe variation på en gavl og giver mere sol på de enkelte altaner.

Ahlefeldtsgade. Den forskudte placering og de enkelt udformede altaner med transparente værn skaber liv på facaden samtidig med at de enkelte altaner får mere lys.

Skelbækgade

Carl Bernhardsvej

Ravnsborggade

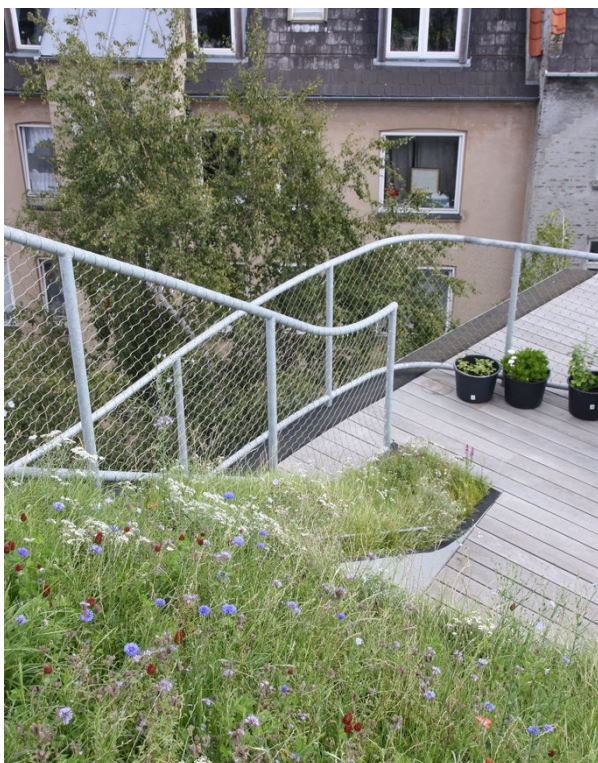
Korsgade

Peblinge Drossering. Det translucente værn gør tagterrassen let.

Ahlefeldtsgade. Tagterrasse udskåret i taget giver gode opholdsmuligheder med sol.

Birkegade. Tagterrasse med moderne udformning giver liv og grønt til byens tage og skaber nye fælles opholdsrum.

KØBENHAVNER TAG

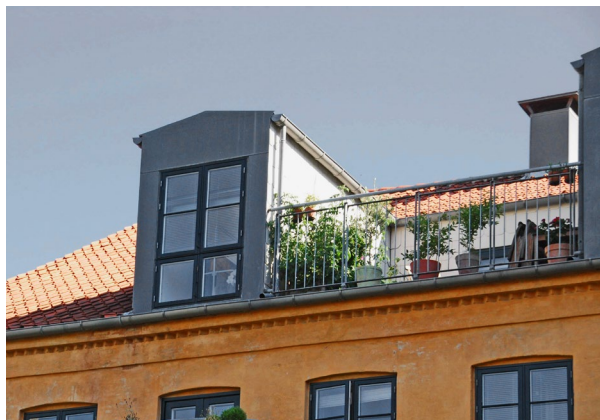
Det er vigtigt, at terrasser og kvistaltaner har enkle transparente værn så de fremstår lette og giver en oplevelse af liv.

For terrasser, der er skåret ind i tagfladen på steder med stor synlighed, er det vigtigt, at de har en størrelse og placering, der forholder sig til bygningens helhedsudtryk og underordner sig taget i størrelse. Det vil være svært at opnå en god helhedsvirkning, hvis et udvendigt hjørne skæres væk.

For terrasser placeret ovenpå taget er det vigtigt, at konstruktionen så vidt muligt ikke er synlig fra gadeplan. Trappetårne placeres så vidt muligt på det mindst synlige sted og udformes så de forholder sig til bygningens materialer og form.

Trianglen. Diskrete kvistaltaner.

Vesterbrogade. Ny tagaltan, fint placeret mellem to kviste.
De enkle og transparente værn giver liv og lys.

Strand Boulevarden. Nye kviste og kvistaltaner.

SADDELTAG

Ved etablering af indeliggende altaner i et sad-deltag er det vigtigt at værn fremstår lette og transparente og at størrelsen af udskæringen er tilpasset til størrelsen af tagfladen så taget stadig fremstår som en samlet flade.

Classensgade. Taget fremstår stadig som en samlet flade. De enkle transparente værn lader lyset skinne ind og livet og det grønne skinne ud.

Sankt Thomas Alle. Den diskret indskårne tagaltan er knap synlig fra gaden.

MANSARDTAG

Mansardtage er opbygget med to taggesimser og ofte et svaj i det nederste parti.

Svinget. Oprindelige altaner på kanten og under et mansardtag.

Snorregade. Oprindelig tagterrasse i mansardtag.